

EEN BOS ONDER WATER

De kinderen leren wat een oesterriif is.

1 Achtergrondinformatie

Schelpdieren zoals platte oesters en mosselen vormen riffen op de bodem van de zee. Deze riffen zijn letterlijk en figuurlijk het fundament van een groot deel van de Noordzeenatuur. Net als koraalriffen in tropische gebieden vormen deze schelpdierriffen een kraamkamer en rustgebied voor vissen en andere zeedieren.

De soortenrijkdom is er ruim 60 procent hoger dan op zandige bodems. De bodem van onze Noordzee bestond ooit voor zo'n 30 procent uit schelpdierriffen, maar door overbevissing en ziektes zijn ze inmiddels bijna allemaal verdwenen.

Omdat de riffen onmisbaar zijn voor de Noordzee-natuur, zetten ARK en WWF zich sinds 2015 in voor het terugbrengen ervan. Dit wordt onder meer gedaan door volwassen oesters uit te zetten in de Noordzee, samen met 3D-geprinte rifstructuren van materialen die ook in zee voorkomen. En door gekweekte oesterbroedjes (een broedje is het stadium na de larf, waarin de oester een voetje krijgt en zich wil gaan hechten) op lege oesterschelpen te laten hechten. De schelpen met daarop de vastgehechte oesterbroedjes worden in zee geplaatst. Hiermee wordt een natuurlijk proces nagebootst: ook de in zee rondzwevende oesterbroedjes vinden, op bestaande oesterschelpen de stevige, vaste ondergrond die ze nodig hebben om zich aan te hechten. Zo vormen oesterschelpen de basis voor de volgende generatie oesters.

De broedjes ontwikkelen op den duur zelf een schelp. Zo ontstaat uiteindelijk een groot, zichzelf in standhoudend schelpdierrif, eigenlijk een soort bos onder water, waar vissen en andere dieren als krabben, inktvissen, anemonen en sponzen van profiteren. Bovendien filteren de riffen het zeewater en zorgen ze voor bodemstabiliteit en kustbescherming. Ze dragen zo bij aan een gezonde en rijke Noordzee.

2 Inleiding

Laat [het filmpje](#) van Janouk op het digibord zien.

3 Kern

De kinderen maken een woordweb. Daarvoor gebruiken ze het Doe-blad Oesterbanken.

Leg uit:

1. Elk groepje krijgt een vel papier, met een cirkel in het midden. In die cirkel zie je het plaatje van een oesterriif, zoals de natuurbeschermers en onderzoekers die gemaakt hebben met een 3D-printer. (Leg eventueel uit.)
2. Je schrijft om de beurt wat je weet over de oesterriffen of de oesters of mosselen. Je mag het ook tekenen. Je mag iets opschrijven wat je hebt gehoord in het filmpje, of iets dat je zelf al wist. Als het maar gaat over dit onderwerp.
3. Gebruik allemaal een andere kleur stift of potlood.

4. Als niemand meer iets heeft om op te schrijven, gaan jullie kijken welke woorden of tekeningen bij elkaar horen. Bijvoorbeeld: iemand schreef op: oesterbaby. Iemand anders schreef op: meer oesters in de zee. Dan trek je een pijl van het ene woord naar het andere. Praat erover samen, wat hoort bij elkaar en waarom?

4 Afsluiting

Laat de kinderen kort vertellen wat ze hebben gemaakt aan de klas. Staat hun woordweb helemaal vol of vonden ze het juist lastig om woorden te bedenken? Kan het groepje dat veel woorden heeft uitleggen hoe ze dat gedaan hebben?

5 Evaluatie

Vraag de kinderen: stel nu dat je straks aan iemand moet uitleggen thuis wat je geleerd hebt bij Toekomstkunde Junior vandaag. Wat vertel je dan? Laat enkele kinderen dit verwoorden en laat ze elkaar aanvullen.

Meer weten over schelpdierbanken?

- In Toekomstkundeles 46 voor groep 5 t/m 8 gaat het ook over de oesterriffen. De titel is: Help de Noordzee! Er is bij deze les een filmpje waarin het onderzoek in kindertaal wordt uitgelegd.
- Op Schooltv is in een uitzending van Zapp Your Planet ook aandacht voor de 3D-geprinte oesterbanken (zoek op oesterbanken). Vanaf 4:15 tot 8:04 min en 10:59 tot 13:42 min. (De doelgroep is 9-12 jaar, maar de grote lijn van het verhaal is prima te volgen.)